

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

<https://poszukiwania.ipn.gov.pl/bbp/aktualnosci/33684,Uroczystosci-pogrzebowe-dziesieciorga-dzieci-ofiar-niemieckiego-obozu-przy-ul-Pr.html>
01.09.2026, 07:12

Uroczystości pogrzebowe dziesięciorga dzieci – ofiar niemieckiego obozu przy ul. Przemysłowej w Łodzi

10 września 2026 roku o godz. 11.00, w Łodzi odbędą się uroczystości pogrzebowe o charakterze państwowym dzieci – ofiar niemieckiego obozu przy ul. Przemysłowej w Łodzi (Polen-Jugendverwahrlager der Sicherheitspolizei in Litzmannstadt), których szczątki zostały odnalezione i ekshumowane przez Instytut Pamięci Narodowej. Wydarzenie zostało objęte patronatem honorowym Pary Prezydenckiej.

Program uroczystości:

- 11.00 – Msza Święta w kościele pw. św. Wojciecha w Łodzi (ul. Rzgowska 242)
- ok. 12.40 – przejście konduktu pogrzebowego do miejsca pochówku (Cmentarz rzymskokatolicki pw. św. Wojciecha w Łodzi, ul. Kurczaki 81)
- 13.00 – egzekwie pogrzebowe według ceremoniału wojskowego

Uroczystości pogrzebowe wpisują się w obchody ustanowionego przez Sejm RP w lipcu 2023 roku Narodowego Dnia Polskich Dzieci Wojny i stanowią hołd dla najmłodszych ofiar II wojny światowej, które doświadczyły terroru ze strony okupantów.

Szczątki dzieci zostały podjęte podczas czteroetapowych

prac ekshumacyjnych prowadzonych przez Biuro Poszukiwań i Identyfikacji Instytutu Pamięci Narodowej w latach 2023–2024. W wyniku przeprowadzonych badań dotychczas uzyskano genetyczną identyfikację dwóch chłopców: Zdzisława Kafarskiego i Henryka Słaboszewskiego.

Na podstawie dotychczasowych kwerend historycznych i zachowanej dokumentacji oraz opinii antropologicznej szczątki pozostałych odnalezionych dzieci najprawdopodobniej należały do wytypowanych osób: Edmunda Agacińskiego, Tadeusza Kalbarczyka, Zygmunta Olejniczaka, Jana Freja, Henryka Kadzińskiego i Edwarda Gąsiorka. Mimo wykonanych analiz genetycznych, nie było możliwości potwierdzenia tożsamości poszukiwanych osób, na co wpłynął słaby stan zachowania DNA w szczątkach.

W dalszym ciągu Instytut Pamięci Narodowej prowadzi prace badawcze.

Obóz przewencyjny (izolacyjny) dla dzieci i młodzieży w Łodzi funkcjonował w latach 1942-1945. Został utworzony na obszarze wydzielonym z łódzkiego getta i zarządzała nim Policja Bezpieczeństwa. Mieścił się przy ulicach: Przemysłowej, Emilii Plater i Górniczej. Rodzice umieszczonych w nim dzieci byli często członkami ruchu oporu. Przez obóz przeszło około 2-3 tys. polskich dzieci, a liczba jego ofiar sięga około dwustu. Małoletni więźniowie umierali z głodu, chorób i wycieńczenia.

Biogramy dzieci:

Edmund Agaciński urodził się 24 października 1928 r. w Poznaniu. Początkowo nosił

nazwisko Mirecki, po matce Róży. Po jej ślubie z lekarzem Antonim Agacińskim został przez

niego przysposobiony i przyjął jego nazwisko. Został aresztowany przez Niemców w 1943 r.,

gdy poszedł po mleko dla młodszej siostry. Rodzice dowiedzieli się od niemieckich sąsiadów,

że został wywieziony z Poznania. Po jakimś czasie otrzymali pismo z informacją, że Edmund

zmarł 15 lipca 1944 r. Nie podano przyczyny śmierci ani miejsca, gdzie zmarł. Edmund

Agaciński został zastrzelony przez jednego ze strażników, gdy próbował przeskoczyć przez

drewniany płot niemieckiego obozu dla polskich dzieci przy ul. Przemysłowej w Łodzi. . Jego

ciało po zabójstwie miało być prezentowane jako przestroga przed ewentualnymi próbami

ucieczki. Jeden z więźniów twierdził, iż zwłoki chłopca były przewożone na taczce po całym

obozie. Ciało Edmunda zostało poddane sekcji zwłok, a następnie pogrzebane na cmentarzu

pw. św. Wojciech w Łodzi 24 lipca 1944 r. W akcie zgonu jako przyczynę śmierci podano

przestrzelenie krtani.

Jan Frej urodził się 18 stycznia 1929 r. w Krakowie, był synem Stefanii. W dokumentach nie

odnotowano imienia ojca. Zmarł 11 kwietnia 1944 r. Jako przyczynę śmierci podano gruźlicę

płuc. Został pogrzebany 13 kwietnia 1944 r. na cmentarzu pw. św. Wojciecha w Łodzi. Do jego

śmierci mogła przyczynić się trwająca od grudnia 1943 r. do wiosny 1944 r. epidemia tyfusu

plamistego, wyniszczająca praca głodowe racje żywnościowe.

Edward Gąsiorek urodził się 17 września 1931 r. w Lille we

Francji. Jego matka Helena

wyjechała tam w poszukiwaniu pracy, ale wróciła do Polski w 1936 r. i zamieszkała z synem w

Lesznie. Jesienią 1943 r. została aresztowana i wywieziona do pracy przymusowej do Niemiec,

a Edward trafił do niemieckiego obozu dla polskich dzieci w Łodzi. Zmarł 29 marca 1944 r. w

wyniku przewlekłego zapalenia nerek. Jego ciało pogrzebano tego samego dnia na cmentarzu

pw. św. Wojciecha w Łodzi. Według relacji więźniów nie zmarł z przyczyn naturalnych.

Wielokrotnie podejmował próby ucieczki, za co był dotkliwie bity przez załogę. Po jednej z

prób ucieczki prawdopodobnie został zastrzelony.

Stanisław Jagodziński urodził się 13 lutego 1927 w Kruszkach pow. pilski, woj.

wielkopolskie. Był synem Bronisławy. W dokumentach nie odnotowano imienia ojca. Zmarł

11 grudnia 1943 r., a jako przyczynę zgonu podano gruźlicę płuc. Jego pochówek miał miejsce

14 grudnia 1943 r. na cmentarzu pw. św. Wojciecha w Łodzi. Do jego śmierci mogła przyczynić

się trwająca od grudnia 1943 r. do wiosny 1944 r. epidemia tyfusu plamistego, wyniszczająca

praca głodowe racje żywnościowe.

Henryk Kadziński urodził się 2 września 1929 r. w Dulsku, pow. golubsko-dobrzyński, woj.

kujawsko-pomorskie. Był synem Stanisława i Lucjany z d. Mroczkowskiej. Zmarł 18 lutego

1944 r. jako przyczynę zgonu podano zapalenie płuc. Tego samego dnia odbył się jego

pochówek na cmentarzu pw. św. Wojciecha w Łodzi. Do jego śmierci mogła przyczynić się

trwająca od grudnia 1943 r. do wiosny 1944 r. epidemia tyfusu plamistego, wyniszczająca

praca głodowe racje żywnościowe.

Zdzisław Kafarski urodził się 17 czerwca 1927 r. w miejscowości Chodecz, pow. włocławski,

woj. kujawsko-pomorskie. Był synem Józefa, w dokumentach nie odnotowano imienia matki.

Podczas pobytu w niemieckim obozie dla polskich dzieci przy ul. Przemysłowej w Łodzi został

przyłapany przez niemieckiego strażnika na kradzieży chleba i bestialsko pobity na oczach

współwięźniów. Oprawca powiesił chłopca za nogi i podtopił w kanale z nieczystościami.

Nieprzytomnego chłopca zamknięto w karcerze. Chłopiec nie odzyskał przytomności. Zmarł

13 kwietnia 1944 r. Tego samego dnia jego ciało przewieziono na cmentarz pw. św. Wojciecha

w Łodzi. W akcie zgonu jako oficjalną przyczynę śmierci podano zakażenie krwi. Szczątki

Zdzisława Kafarskiego zostały odnalezione w lipcu 2023 r. podczas prac poszukiwawczych

prowadzonych przez IPN na terenie cmentarza rzymskokatolickiego przy ul. Kurczaki w Łodzi.

Tadeusz Kalbarczyk urodził się 7 lutego 1928 r. w Ołyce na terenie ówczesnego województwa

wołyńskiego. Był synem Juliana i Katarzyny. Jego ojciec za

zasługi w wojnie polsko-

bolszewickiej w 1921 r. dostał gospodarstwo na Wołyniu.

Gdy wybuchła II wojna światowa

zaangażował się w walkę jako żołnierz, a następnie działał w polskim podziemiu zbrojnym.

W tym czasie żona Katarzyna wraz z dziećmi mieszkała w majątku w Czemerynie pod Ołką.

W 1941 lub 1942 r. Niemcy siłą zabrali z domu Tadeusza i zmusili go do pracy u niemieckiego

rolnika. Po pewnym czasie rodzina dostała list i zdjęcie z informacją, że pracuje u bauera we

wsi Jaczowice na Śląsku. To był ostatni ślad. W czasie zbrodni wołyńskiej jego matka i

rodzeństwo uniknęli śmierci ukrywając się u zaprzyjaźnionej rodziny Ukraińców. Wojnę

przeżył również Julian. Po jej zakończeniu rodzina przeniosła się na Śląsk i szukała informacji

o losach Tadeusza. Niestety nie udało się im niczego ustalić. Zamieszkali w Jaczowicach –

miejsku, skąd przyszedł ostatni list od syna. Tadeusz został aresztowany, prawdopodobnie po

tym, jak podjął próbę ucieczki z robót przymusowych i wywieziony do obozu w Łodzi. Zmarł

12 marca 1944 r. Jako przyczynę zgonu podano zapalenie płuc. Jego ciało zostało pogrzebane

dzień później na cmentarzu pw. św. Wojciech w Łodzi. Do jego śmierci mogła przyczynić się

trwająca od grudnia 1943 r. do wiosny 1944 r. epidemia tyfusu plamistego, wyniszczająca

praca głodowe racje żywnościowe.

Alojzy Magdans urodził się 22 stycznia 1931 r. w Pobiedziskach w pow. poznańskim, woj.

wielkopolskie jako syn Marii. Imię ojca nie jest znane. Podczas pobytu w niemieckim obozie

dla polskich dzieci przy ul. Przemysłowej w Łodzi skrajnie osłabiony chłopiec nie nadążał za

kolumną więźniów, co wzbudziło agresję jednego z niemieckich wachmanów. Oprawca uderzył

chłopca w głowę, powalił na ziemię i kopał po całym ciele. Zmaltretowane dziecko zmarło 25

maja 1944 r. W oficjalnych dokumentach jako przyczynę zgonu podano gruźlicę płuc. Jego

ciało tego samego dnia zostało pogrzebane na cmentarzu pw. św. Wojciecha w Łodzi.

Zygmunt Olejniczak urodził się 7 lutego 1930 r. w Łodzi. W dokumentach nie odnotowano

imienia ojca, znane jest tylko imię matki Leokadii. Został aresztowany 20 listopada 1943 r.,

oskarżony o dokonywanie kradzieży, wałęsanie się i brak odpowiedniej opieki. Zmarł 19 maja

1944 r. Jako przyczynę śmierci podano gruźlicę płuc. Doczesne szczątki Zygmunta zostały

pogrzebane 22 maja 1944 r. na cmentarzu pw. św. Wojciecha w Łodzi. Do jego śmierci mogła

przyczynić się trwająca od grudnia 1943 r. do wiosny 1944 r. epidemia tyfusu plamistego,

wyniszczająca praca głodowe racje żywnościowe.

Henryk Słaboszewski urodził się 6 czerwca 1929 r. w Łabiszynie pow. żniński, woj. kujawsko-

pomorskie. Był synem Mieczysława i Bronisławy z d.

Zakrzewskiej. Zmarł 24 maja 1944 r.

Jako przyczynę śmierci podano gruźlicę płuc. Pochówek nastąpił dzień później na cmentarzu

pw. św. Wojciech w Łodzi. Do jego śmierci mogła przyczynić się trwająca od grudnia 1943 r.

do wiosny 1944 r. epidemia tyfusu plamistego, wyniszczająca praca głodowe racje

żywnościowe.

Oprac. dr Krzysztof Latocha, Wieloosobowe Stanowisko ds. Poszukiwań i Identyfikacji IPN w

Łodzi oraz dr Jakub Parol, Muzeum Dzieci Polskich - ofiar totalitaryzmu.

Kalendarium Prac

Rok 2003
Rok 2006
Rok 2007
Rok 2008
Rok 2009
Rok 2011
Rok 2012
Rok 2013
Rok 2014
Rok 2015
Rok 2016
Rok 2017
Rok 2018
Rok 2019
Rok 2020
Rok 2021
Rok 2022
Rok 2023
Rok 2024
Rok 2025
Rok 2026

